

විශේෂ සටහන 6
ක්ෂේල, කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර වෙත ලබා දෙන බැංකු තාක්ෂණය

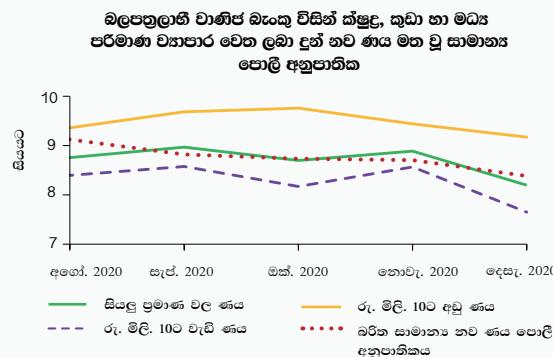
නැදින්වීම

ආර්ථික කාර්යසාධනයේ ප්‍රාදේශීය විෂමතා අඩු කිරීම මගින් සමාජයේ සෑම කොටසකටම ප්‍රතිලූහ ලැබෙන පරිදි වූ වර්ධනය (Inclusive growth) ප්‍රවර්ධනය කිරීමේ හැකියාව සහ පසු කාලීනව විශාල ව්‍යාපාර දක්වා වර්ධනය වීම තුළින් ව්‍යාපාර පවතින කාලය මූල්‍යෝගී ජනගහනයෙන් සැලකිය යුතු කොටසකට රැකියා ලබා දෙමින් රටේ ආර්ථික වර්ධනයට දායක වීමට ඇති හැකියාව හේතුවෙන්, ක්ෂේල, කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර ආර්ථිකයේ සංවර්ධනය සඳහා විශාල කාර්යසාරයක් ඉටු කරන බව පොදු පිළිගැනීමයි. බොහෝ රටවල සියලු ව්‍යාපාරයන්ගෙන් සියයට 90ක් පමණ ක්ෂේල, කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාරවලින් සමන්වීත වන අතර, එමගින් ගේලීය රැකියාවලින් සියයට 70ක් පමණ සැපයෙන බව ජාත්‍යන්තර කමිකරු සංවිධානය 2019 වසරේ දී වාර්තා කරන ලදී.¹ 2013/14 කාලයේ දී ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව² විසින් කාමිකාර්මික නොවන ආර්ථික කටයුතු පිළිබඳ පවත්වන ලද ආර්ථික සංගණනයට අනුව, ශ්‍රී ලංකාවේ කාමිකාර්මික නොවන ව්‍යාපාරයන් අතරින් සියයට 99ක් පමණ ක්ෂේල, කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර වූ අතර, රටේ සේවානියුක්තියෙන් සියයට 45ක් පමණ ක්ෂේල, කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර අංශයේ පවතින බව කරමාන්ත සහ වාණිජ අමාත්‍යාංශය³ විසින් 2016 වසරේ දී තක්සේරු කර ඇත.

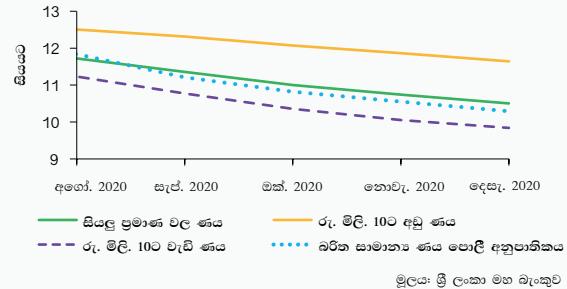
ශ්‍රී ලංකාවේ ක්ෂේල, කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර වර්ධනයට පවතින ප්‍රධාන බාධාවක් ලෙස මූල්‍යකරණයට තිබෙන සීමිත ප්‍රවේශය දක්වා ඇත. ආසියානු සංවර්ධන බැංකුවට අනුව,⁴ අ) අවදානම් මග හැරීමේ බැංකුකරණය සහ ඇපැසුරුකම් මත අධික ලෙස යැමිම වැනි මූල්‍ය ආයතන තුළ පවතින අඩුප්‍රෙෂ්‍යකම්, ආ) අසම්මිනික තොරතුරු මග හරවා ගැනීමට ප්‍රමාණවත් යාන්ත්‍රණයන් නොතිබේම ඇතුළු වෙළඳපොල යෝතිල පහසුකම් තුළ පවතින දුර්වලතා සහ ඇ) දුර්වල මූල්‍ය සාක්ෂරතාව, වෙළඳපොල පිළිබඳ අඩු දැනුම සහ අඩු විනිවිදාබාවය වැනි ක්ෂේල, කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර තුළ පවතින දුර්වලතා ශ්‍රී ලංකාවේ ක්ෂේල, කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර අංශයේ තෙව ලබා ගැනීම් සීමා කිරීමට දායක වන ප්‍රධාන සාධක ලෙස දක්වා ඇත. මේ සම්බන්ධව සලකා බැලීමේ දී, ක්ෂේල, කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර අංශය සඳහා ලබා දුන් තෙව ප්‍රමාණය මෙන්ම, අය කරන ලද පොලී අනුපාතික පිළිබඳව ඇගැසීම සඳහා අධ්‍යාපනයට පැවැති ප්‍රධාන බාධාවක් විය. ක්ෂේල, කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර කොවිඩ්-19 වසංගතයෙන් දැක්වී ලෙස බලපෑමට ලක් වීමන් සමග වසංගත සමය තුළ දී මෙම තොරතුරුවල හිගකම වඩාත් පැහැදිලිව දක්නට ලැබේකි. එවැනි තොරතුරුවල වැශයෙන් සැලකිල්ලට ගනිමින් මහ බැංකුව විසින් බලපත්‍රලාභී බැංකු විසින් ක්ෂේල, කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර වෙත ලබා දුන් තෙව පිළිබඳ මාසික

රෘප සටහන වි.ක. 6.1

බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු විසින් ක්ෂේල, කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර වෙත ලබා දුන් තාක්ෂණය මත වූ සාමාන්‍ය පොලී අනුපාතික

මුළු ප්‍රමාණ වාණිජ බැංකු විසින් ක්ෂේල, කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර වෙත ලබා දුන් තාක්ෂණය මත වූ සාමාන්‍ය පොලී අනුපාතික

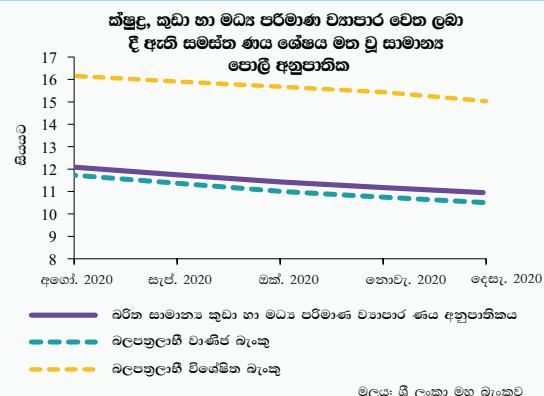
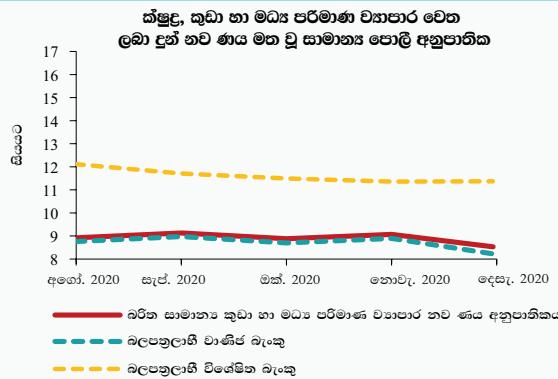
1 International Labour Organization (2019) බලන්න

2 Department of Census and Statistics (2015) බලන්න

3 Ministry of Industry and Commerce (2016) බලන්න

4 Asian Development Bank (2017) බලන්න

රුප සටහන විස. 6.2
**බලපත්‍රාතී වාණිජ බැංකු සහ බලපත්‍රාතී බැංකු විශේෂිත බැංකු ක්ෂේද, කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවපාර වෙත
ලබා දුන් ණය මත වූ සාමාන්‍ය පොලී අනුපාතික**

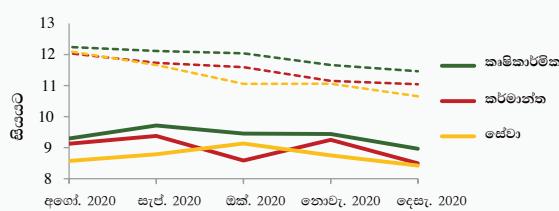
මූලය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

සම්ක්ෂණයක්⁵ 2020 ජූලි මාසයේ දී ආරම්භ කරන ලදී. බලපත්‍රාතී වාණිජ බැංකු සහ බලපත්‍රාතී විශේෂිත බැංකු විශේෂිත ක්ෂේද, කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවපාර වෙත ලබා දුන් නියෝගී සාමාන්‍ය පිරිවැය හඳුනා ගැනීම, මෙම ක්ෂේද කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවපාර නිය සම්ක්ෂණයේ” ප්‍රධාන අරමුණ වේ. මේ සඳහා, බරිත සාමාන්‍ය පොලී අනුපාතික ගණනා කිරීමට අනුරූපී නිය ප්‍රමාණය පිළිබඳ තොරතුරු දී රස් කරනු ලැබේ.

කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවපාර නිය සම්ක්ෂණයේ සෞය ගැනීම්

සම්ක්ෂණ දත්තවල මූලික තක්සේරුවට අනුව, බලපත්‍රාතී වාණිජ බැංකු ක්ෂේද, කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවපාරවලට නිය ලබා දීමේ සාමාන්‍ය පොලී අනුපාතික සහ සියලුම

රුප සටහන විස. 6.3
**අංශක අනුව ක්ෂේද, කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවපාර වෙත
ලබා දුන් නිය මත සාමාන්‍ය පොලී අනුපාතික**

සටහන: නව නිය මත වූ සාමාන්‍ය නිය පොලී අනුපාතික සහ පොලී වලින් නිරුපණය වන අනර කැඩී උදාහරණ වලින් සම්මත නිය යෙළෙය මත වූ සාමාන්‍ය නිය පොලී අනුපාතික නිරුපණය කෙරේ.

මූලය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

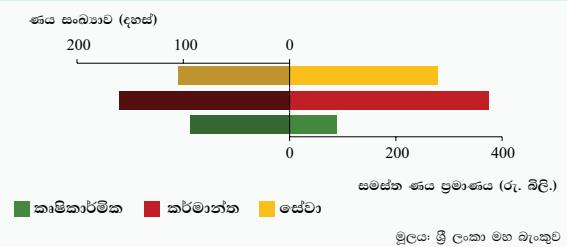
⁵ ක්ෂේද, කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවපාර නිරුවත්‍ය කර ඇති ආකාරය රටවල් අතර වෙනස ලබා දී ලැබාව සිංහලධීයන් තන කළ, විවිධ අයන මුවන්ගේ අරුණුතු මත පදනම්ව විවිධ අර්ථාත්ත සාධිතා කරන බව පෙනී යයි (Department of Census and Statistics, 2015). කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවපාර නිය සම්ක්ෂණය උදෙසා මත බැංකුව විසින් මැයින් දැනුම් නියෝග යටතේ නියෝග කරන ලද මාර්ගෝප්‍රයෝගයට අනුකූලව, වෑස්ථික පිරිවැවුම රුවියල විවිධ නිය නිර්මාණ නිය සහ සිව්වින් 300කට අඩු සාධාරණ සහිත ගෙවා තිබුණ් ආයතන, මේ සඳහා සඳහා බලන ලද මූලික බැංකුවලින් ඉල්ලා සිටින දේ.

අංශක සාමාන්‍ය වෙළඳපෙළා නිය අනුපාතික වන බරිත සාමාන්‍ය නව නිය අනුපාතිකය (AWLR) හා බරිත සාමාන්‍ය නව නිය අනුපාතිකය (AWNLR) අතර වෙනස සාපේක්ෂව කුඩා බව පෙන්නුම් කෙරේ. කෙසේ වෙතත්, ප්‍රමාණවත් තරම් ඉහළ නිය ශේෂිතය කිරීම් හා ඇපෙකර ගක්තියක ඇති සාපේක්ෂව විගාල ක්ෂේද, කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවපාර මගින් ලබා ගැනීනා ඇතැයි අනුමාන කළ හැකි විගාල නිය ඇතුළත් නොකරමින් පොලී අනුපාතික ඇගයීමට ලක් කළ විට, ක්ෂේද, කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවපාර වෙත ලබා දුන් නිය පොලී අනුපාතික සහ සමස්ත නිය පොලී අනුපාතික අතර පරතරය විගාල විය.

ලිනිල් මුදල් තත්ත්වය හේතුවෙන් මැතක දී සමස්ත වෙළඳපෙළා පොලී අනුපාතික පහළ යුම්, ක්ෂේද, කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවපාර වෙත ලබා දුන් සාමාන්‍ය නිය පොලී අනුපාතිකවල ද නිර්ක්ෂණය විය. මෙම සම්ක්ෂණයට අනුව, සියලුම බලපත්‍රාතී බැංකු විශේෂිත ක්ෂේද, කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවපාර සඳහා ලබා දුන් සමස්ත නිය යෙළෙය මත වූ බරිත සාමාන්‍ය පොලී අනුපාතිකය වන බරිත සාමාන්‍ය කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවපාර සඳහා ලබා දුන් නව නිය මත වූ බරිත සාමාන්‍ය පොලී අනුපාතිකය වන බරිත සාමාන්‍ය කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවපාර සඳහා ලබා දුන් නව නිය පොලී අනුපාතිකය (AWSR), 2020 වසර අවසානය වන විට සියයට 10.95ක් ලෙස වාර්තා වූ අතර, සියලුම බලපත්‍රාතී බැංකු විශේෂිත ක්ෂේද, කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවපාර සඳහා ලබා දුන් නව නිය මත වූ බරිත සාමාන්‍ය පොලී අනුපාතිකය වන බරිත සාමාන්‍ය කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවපාර සඳහා ලබා දුන් නව නිය පොලී අනුපාතිකය (AWNSR), 2020 දෙසැම්බර් මාසයේ දී සිදු කළ නිය දීම් සඳහා සියයට 8.53ක් විය. බලපත්‍රාතී වාණිජ බැංකුවලට සාපේක්ෂව වැඩි වශයෙන් කුඩා නිය යෙදා දෙනා, බලපත්‍රාතී විශේෂිත බැංකු විශේෂිත ක්ෂේද, කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවපාර සඳහා ලබා දුන් නිය පොලී අනුපාතිකය (AWNSR), 2020 දෙසැම්බර් මාසයේ දී සිදු කළ නිය දීම් සඳහා සියයට 8.53ක් විය. බලපත්‍රාතී වාණිජ බැංකුවලට සාපේක්ෂව වැඩි වශයෙන් කුඩා නිය යෙදා දෙනා, බලපත්‍රාතී විශේෂිත බැංකු විශේෂිත ක්ෂේද, කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවපාර සඳහා ලබා දුන් නිය පොලී අනුපාතිකය (AWNSR), 2020 දෙසැම්බර් මාසයේ දී සිදු කළ නිය දීම් සඳහා සියයට 8.53ක් විය.

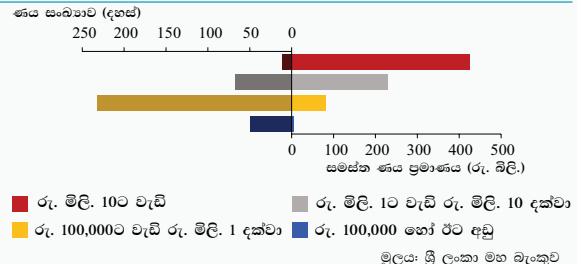
රුප සටහන වි.ස. 6.4

2020 වසර අවසානය වන විට ක්ෂේද, කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ වක්‍රාතාරච්චලට ලබා දුන් සමස්ත ණය ගේශයෙන් ආෂ්‍රිත වර්ගීකරණය

රුප සටහන වි.ස. 6.5

2020 වසර අවසානය වන විට ක්ෂේද, කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ වක්‍රාතාරච්චලට ලබා දුන් සමස්ත එය ගේශයෙන් ප්‍රාමාණික වර්ගීකරණය

ඉහළ අගයන් ගැනීම හේතුවෙන් සියලුම බලපත්‍රකාශී බැංකුවල ක්ෂේද, කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ වක්‍රාතාර සඳහා වූ සාමාන්‍ය ඕය පොලී අනුපාතික, සමස්ත වෙළඳපොල ඕය පොලී අනුපාතිකවලට වඩා ඉහළ අගයක් ගන්නා බව සෞය ගන්නා ලදී. 2020 වසර අවසානය වන විට ක්ෂේද, කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ වක්‍රාතාර වෙත ලබා දුන් සමස්ත ඕය ගේශයෙන්, බලපත්‍රකාශී වාණිජ බැංකු විසින් ලබා දුන් ඕය කොටස සියයට 90.2ක් විය. මේ අතර, ලබා දුන් ඕය සංඛ්‍යාව අනුව, 2020 වසර අවසානය වන විට බලපත්‍රකාශී වාණිජ බැංකුවල කොටස සියයට 50.2ක් විය.

කාමිකර්මික අයයේ ක්ෂේද, කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ වක්‍රාතාර වෙත බලපත්‍රකාශී බැංකු විසින් ලබා දෙන ලද ඕය මත වූ පොලී අනුපාතික කර්මාන්ත සහ සේවා අංශවලට ලබා දුන් එම ඕය පොලී අනුපාතිකවලට වඩා ඉහළ අගයක් ගත්තේය. තවද, ඕය ප්‍රමාණය අනුව වර්ගීකරණය කළ විට, විශාල ඕය මත සාමාන්‍ය පොලී අනුපාතික, කුඩා ඕය මත සාමාන්‍ය පොලී අනුපාතිකවලට වඩා අඩු අගයක පැවතුණි. කෙසේ වෙතත්, මෙම සම්ක්ෂණයේ ආරම්භයේදී සිට, මධ්‍යම ප්‍රමාණයේ ඕය කාණ්ඩ හා සැසැදීමේ දී, කුඩා ප්‍රමාණයේ ඕය සඳහා ද සාපේක්ෂව අඩු පොලී අනුපාතික ලබා දී ඇති බව පෙනී යයි.

2020 වසර අවසානය වන විට ක්ෂේද, කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ වක්‍රාතාරච්චලට ලබා දුන් සමස්ත ඕය ගේශය රුපියල් බිලියන 743.0ක් වූ අතර,⁶ එය බලපත්‍රකාශී බැංකු විසින් පොල්ගලික අංශයට ලබා දුන් මුළු ඕය ප්‍රමාණයෙන්⁷ සියයට 11.1කි. ඕය ප්‍රමාණය සහ ඕය සංඛ්‍යාව අනුව සලකා බැංකුමේ දී, ක්ෂේද, කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ වක්‍රාතාරච්චලට ලබා දුන් ඕය සංඛ්‍යා අනුව නෙත්ත් විය නැතිය.

6 බලපත්‍රකාශී බැංකු විසින් ලබා දුන් රුපියල් ඕය පමණක් ඇතුළත් වන අතර ඇත්තිය ඕය, ශේෂ පත්‍ර තොවන අධිකම (off balance sheet items) සහ රුපියල් හා මහ බැංකුවේ ප්‍රති මූල්‍ය දෙයෙන් ප්‍රති මූල්‍ය අතර අතුළත තොවන්.

7 බලපත්‍රකාශී වාණිජ බැංකු (මුදල් සම්ක්ෂණයෙන් (M_1) මතිනු ලබන පරිදි) සහ බලපත්‍රකාශී විශේෂ බැංකු (මූල්‍ය සම්ක්ෂණයෙන් (M_2) මතිනු ලබන පරිදි) පොල්ගලික අංශයට ලබා දුන් මුළු රුපියල් ඕය ප්‍රමාණය

වැඩි කොටසක් කර්මාන්ත අංශයට ලබා දුන් ඕය විය. කාමිකර්මික අංශය ඕය ප්‍රමාණය සහ ඕය සංඛ්‍යාව අනුව සලකා බැංකුමේ දී, ක්ෂේද, කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ වක්‍රාතාරච්චලට ලබා දුන් සමස්ත ඕය ගේශයෙන් මෙන්ම, නව ඕය ප්‍රමාණයෙන් කුඩාම කොටස වාර්තා කරන ලදී.

ක්ෂේද, කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ වක්‍රාතාර අංශයට ලබා දුන් ඕය ගේශයෙන් කළුපිරිමි වුළුහය සලකා බැංකුමේ දී මැත මාසවල දී ලබා දුන් බොහෝමයක් නව ඕය, කොට් කාලීන වන අතර, සමස්ත ඕය ගේශයෙන් කළුපිරිමි වුළුහය ඒකාකාරීව විනිදි ගොස් ඇතුළු. ⁸ කොට්ඨි-19 වසංගතය මධ්‍යයේ ක්ෂේද, කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ වක්‍රාතාර අංශයට ලබා දුන් මුහුණ දෙනු ලැබූ මුදල් ප්‍රවාහ අඩාල වීම් මෙයට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය නැතිය. වක්‍රාතාරක ක්‍රමවේදවල වෙනසකම් පිළිබුතු කරමින් බැංකුවල ක්ෂේද, කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ වක්‍රාතාර සඳහා ඕය දීම්හි පැවති වෙනසකම් පිළිබැඳව ද මෙම සම්ක්ෂණයේ සෞය ගැනීම් මගින් අනාවරණය විය.

කළුපිය රටවල් හා සැසැදීමේ දී ශ්‍රී ලංකාවේ ක්ෂේද, කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ වක්‍රාතාර අංශයෙන් මුළුපියනය

ක්ෂේද, කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ වක්‍රාතාරච්චල නිරවතන සහ අදාළ ආර්ථිකයන් තුළ එම අංශයේ සාලේක්ස වැදගත්කමෙහි ඇති වෙනසකම් හේතුවෙන්, රටවල් අතර ක්ෂේද, කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ වක්‍රාතාර අංශයට ලබා දුන් ඕය සංසන්දනය අනියෙයාත්මක විය නැතිය. කෙසේ වෙතත්, පුළුල් අර්ථයින් සලකා බැංකුමේ දී, මැත වසරවල දී ශ්‍රී ලංකාවේ ආර්ථික වේගය අනිබව වර්ධනය වූ කොරියානු ජනරජය, මැලෙසියාව සහ තායිලන්තය වැනි කළුපිය රටවල් හා සැසැදීමේ දී, විධීමත් බැංකු අංශය විසින් ශ්‍රී ලංකාවේ ක්ෂේද, කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ වක්‍රාතාර අංශය වෙත ඕය ලබා දීම, සාපේක්ෂව දුරටත තත්ත්වයක පවතියි. ශ්‍රී ලංකාවේ ක්ෂේද, කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ වක්‍රාතාර

8 වසරක ඇතුළත කාලය සඳහා වූ ඕය කොට් කාලීන ඕය ලෙසක්, වසරක සිට පස් වසරක ඇතුළත කාලය සඳහා වූ ඕය දැඩි කාලීන ඕය ලෙසක්, වහා පහකට වැඩි කාලයක් සඳහා වූ ඕය දැඩි කාලීන ඕය ලෙසක් වර්ගීකරණය කර ඇතුළු.

